

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-799/19 - 1

Υπόθεση C-799/19

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

30 Οκτωβρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Okresný súd Košice I (περιφερειακό δικαστήριο του Košice I, Σλοβακία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

5 Αυγούστου 2019

Ενάγουσες:

NI

OJ

PK

Εναγόμενος:

Sociálna poisťovňa (φορέας κοινωνικής ασφάλισης)

ΔΙΑΤΑΞΗ

Το Okresný súd Košice I (περιφερειακό δικαστήριο του Košice I) [...] [επώνυμο δικαστή] στην υπόθεση των **εναγουσών**: 1/NI, [...] [ημερομηνία γέννησης και διεύθυνση κατοικίας] Hniezdne, 2/OJ, [...] [ημερομηνία γέννησης και διεύθυνση κατοικίας] Hniezdne και 3/της ανήλικης PK, [...] [ημερομηνία γέννησης και διεύθυνση κατοικίας] Hniezdne, [...], κατά του **εναγομένου**: **Sociálna poisťovňa** (φορέα κοινωνικής ασφάλισης) με έδρα στη Μπρατισλάβα, [...] υποκατάστημα του Košice, [...] [διεύθυνση υποκαταστήματος] με αντικείμενο την **επιδίκαση ποσού 49 790,85 ευρώ πλέον τόκων.**

δ ι α τ ά σ σ ε ι:

I. την αναστολή της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 162, παράγραφος 1, στοιχείο c), του *Civilný sporový poriadok* (κώδικα πολιτικής δικονομίας) και

II. την υποβολή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης των ακόλουθων ερωτημάτων:

1. Έχει το άρθρο 3 της οδηγίας 2008/94/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, περί προστασίας των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη, την έννοια ότι στις «ανεξόφλητ[ες] απαιτήσε[ις] των μισθωτών που απορρέουν από συμβάσεις εργασίας» περιλαμβάνεται και η απαίτηση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης την οποία προκάλεσε ο θάνατος εργαζομένου που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα;
2. Έχει το άρθρο 2 της οδηγίας 2008/94/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, περί προστασίας των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη, την έννοια ότι αφερεγγυός θεωρείται και ο εργοδότης κατά του οποίου έχει κατατεθεί αίτηση αναγκαστικής εκτελέσεως η οποία αφορά δικαστικώς αναγνωρισμένη απαίτηση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, την οποία προκάλεσε ο θάνατος εργαζομένου που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα, αλλά κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκτελέσεως αναγνωρίστηκε η αδυναμία εισπράξεως της απαίτησεως ελλείψει πόρων του εργοδότη;

Σ κ ε π τ ι κ ό

- 1 Την 16η Οκτωβρίου 2003 απεβίωσε ο RL, [...], [ημερομηνία γέννησης], ο οποίος ήταν [σελ. 2 του πρωτοτύπου] εργαζόμενος του KF, [...] [ημερομηνία γέννησης], ο οποίος κατοικεί στο [...] [διεύθυνση κατοικίας] Košice (εφεξής: εργοδότης), λόγω εργατικού ατυχήματος για το οποίο ευθύνεται ο εργοδότης.
- 2 Η NI (εφεξής: πρώτη ενάγουσα) ήταν, κατά τον χρόνο θανάτου του RL, παντρεμένη με τον θανόντα RL, και η OJ (εφεξής: δεύτερη ενάγουσα) με την ανήλικη PK (εφεξής: τρίτη ενάγουσα) είναι θυγατέρες του θανόντος RL.
- 3 Με αγωγή που άσκησαν ενώπιον του Okresný súd Košice II (περιφερειακού δικαστηρίου του Košice II) την 24η Απριλίου 2004, οι ενάγουσες ζήτησαν την επιδίκαση αποζημιώσεως λόγω του θανατηφόρου εργατικού ατυχήματος που υπέστη ο RL, συνιστάμενης σε εφάπαξ αποζημίωση ύψους 16 596,95 ευρώ για καθεμία από τις ενάγουσες και σε χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης ύψους 16 596,95 ευρώ επίσης για εκάστη εξ αυτών.
- 4 Κατόπιν της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου να εκδικάσει χωριστά τα αιτήματα της αγωγής στο πλαίσιο αυτοτελών διαδικασιών, εκδόθηκαν χωριστές

αποφάσεις επί του αιτήματος αποζημίωσης και επί του αιτήματος χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης.

- 5 Το Okresný súd Košice II (περιφερειακό δικαστήριο του Košice II) [...] [αριθμός δικογραφίας], με απόφαση που εξέδωσε την 14η Ιουνίου 2016, επιδίκασε, υπέρ των εναγουσών και σε βάρος του εναγόμενου εργοδότη, αποζημίωση συνολικού ύψους 49 790,85 ευρώ (3 X 16 596,95 ευρώ). Η εν λόγω αποζημίωση καταβλήθηκε εκουσίως στο σύνολό της, την 16η Σεπτεμβρίου 2016, για λογαριασμό του ασφαλισμένου εργοδότη από τον φορέα κοινωνικής ασφάλισης, υπό την ιδιότητα του οργανισμού εγγύησης, στο πλαίσιο της υποχρεωτικής ασφάλισης του εργοδότη έναντι εργατικών ατυχημάτων.
- 6 Με απόφαση του Okresný súd Košice II (περιφερειακού δικαστηρίου του Košice II) [...] [αριθμός δικογραφίας] που εκδόθηκε την 29η Μαΐου 2012 σε συνδυασμό με την απόφαση του Krajský súd v Košiciach [...] (εφετείου του Košice, Σλοβακία) [αριθμός δικογραφίας] της 15ης Αυγούστου 2013, ο εναγόμενος εργοδότης υποχρεώθηκε να καταβάλει στις ενάγουσες χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης συνολικού ύψους 49 790,85 ευρώ (3 X 16 596,95 ευρώ). Ο φορέας κοινωνικής ασφάλισης αρνήθηκε την πληρωμή της εν λόγω δικαστικώς αναγνωρισμένης απαιτήσεως σε βάρος του ασφαλισμένου εργοδότη διότι, κατά τη γνώμη του, στην αποζημίωση λόγω εργατικού ατυχήματος δεν περιλαμβάνεται η χρηματική ικανοποίηση λόγω μη περιουσιακής ζημίας.
- 7 Η διαδικασία εκτέλεσης από τον δικαστικό επιμελητή [...] [επίθετο δικαστικού επιμελητή και αριθμός φακέλου] κατά του εργοδότη για τη χρηματική ικανοποίηση της ψυχικής οδύνης απέβη άκαρπη και δεν κατέστη δυνατή ούτε η μερική ικανοποίηση της απαίτησης λόγω της οφειλόμενης στην αφερεγγυότητα του εργοδότη αδυναμίας πληρωμής.
- 8 Εξαιτίας της άρνησης του φορέα κοινωνικής ασφάλισης να καταβάλει το ποσό που είχε επιδικαστεί ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης και της μη εξόφλησής του από τον εργοδότη, οι ενάγουσες άσκησαν αγωγή ενώπιον του Okresný súd Košice II (περιφερειακού δικαστηρίου του Κοσίτσε II) κατά του φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως (εφεξής: εναγόμενος), με αίτημα την ικανοποίηση της δικαστικώς αναγνωρισμένης απαιτήσεώς τους, σε βάρος του ασφαλισμένου εργοδότη, για χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης συνολικού ύψους 49 790,85 ευρώ, στο πλαίσιο της υποχρεωτικής ασφάλισης της αστικής ευθύνης του εργοδότη για ζημίες από εργατικό ατύχημα.
- 9 Ταυτοχρόνως, οι εναγόμενες ζήτησαν την αναστολή της διαδικασίας κατά το άρθρο 162, παράγραφος 1, στοιχείο c), CSP (Civilný sporový poriadok, Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) προκειμένου να υποβληθούν στο Δικαστήριο, με αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 2008/94/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, περί προστασίας των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη, των οποίων η απάντηση είναι κρίσιμη για την

έκδοση αποφάσεως επί της υποθέσεως που έχει ως αντικείμενο τις απαιτήσεις [σελ. 3 του πρωτοτύπου] των εναγουσών.

II

Το δίκαιο της Ένωσης και το εθνικό δίκαιο

- 10 Από τη διατύπωση των προδικαστικών ερωτημάτων προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο βασίστηκε, ειδικότερα, στην αιτιολογική σκέψη 4, στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στα άρθρα 3, 8 και 16 της οδηγίας 2008/94/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, περί προστασίας των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη (εφεξής: οδηγία 2008/94/ΕΚ) και στο άρθρο 20 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 11 Κατά το γράμμα της αιτιολογικής σκέψης 4 της οδηγίας 2008/94/ΕΚ, για να εξασφαλισθεί δίκαιη προστασία στους οικείους μισθωτούς, ενδείκνυται να δοθεί ο ορισμός της κατάστασης αφερεγγυότητας υπό το φως των νομοθετικών τάσεων που παρατηρούνται στα κράτη μέλη στον τομέα αυτό και να περιληφθούν, στον ορισμό αυτό, και οι διαδικασίες αφερεγγυότητας εκτός της εκκαθάρισης. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν την ευχέρεια, προκειμένου περί του καθορισμού της υποχρέωσης πληρωμής του οργανισμού εγγύησης, να προβλέπουν ότι, όταν κατάσταση αφερεγγυότητας οδηγεί σε περισσότερες της μιας διαδικασίες αφερεγγυότητας, αυτή η κατάσταση αντιμετωπίζεται ως εάν επρόκειτο για μία και μόνη διαδικασία αφερεγγυότητας.
- 12 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/94/ΕΚ, η οδηγία αυτή εφαρμόζεται στις απαιτήσεις μισθωτών από συμβάσεις εργασίας ή από σχέσεις εργασίας κατά εργοδοτών σε κατάσταση αφερεγγυότητας, κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1.
- 13 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/94/ΕΚ, για τους σκοπούς της οδηγίας αυτής, ένας εργοδότης θεωρείται σε κατάσταση αφερεγγυότητας, όταν έχει ζητηθεί η έναρξη συλλογικής διαδικασίας που βασίζεται στην αφερεγγυότητά του, προβλεπόμενη από τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις ενός κράτους μέλους, η οποία επιφέρει τη μερική ή ολική πτωχευτική απαλλοτρίωση του εν λόγω εργοδότη, καθώς και τον διορισμό συνδίκου ή προσώπου που ασκεί παρεμφερή καθήκοντα, και η αρχή που είναι αρμόδια δυνάμει των σχετικών διατάξεων:
- α) είτε αποφάσισε την έναρξη της διαδικασίας·
- β) είτε διαπίστωσε ότι η επιχείρηση ή η εγκατάσταση του εργοδότη έκλεισε οριστικά και ότι η ανεπάρκεια των διαθέσιμων στοιχείων του ενεργητικού δεν δικαιολογεί την έναρξη της διαδικασίας.
- 14 Κατά το άρθρο 3, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/94/ΕΚ, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, έτσι ώστε οι οργανισμοί εγγύησης να

- εξασφαλίζουν, με την επιφύλαξη του άρθρου 4, την πληρωμή των ανεξόφλητων απαιτήσεων των μισθωτών που απορρέουν από συμβάσεις εργασίας ή από σχέσεις εργασίας περιλαμβανομένης, όποτε αυτό προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, της καταβολής αποζημιώσεων σε περίπτωση λύσεως της σχέσεως εργασίας.
- 15 Κατά το άρθρο 3, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας 2008/94/EK, οι απαιτήσεις τις οποίες αναλαμβάνει ο οργανισμός εγγύησης είναι όσες αφορούν ανεξόφλητες αμοιβές εργασίας που αντιστοιχούν σε περίοδο που προηγείται ή/και, ενδεχομένως, έπεται μιας ημερομηνίας, την οποία προσδιορίζουν τα κράτη μέλη.
  - 16 Κατά το άρθρο 8 της οδηγίας 2008/94/EK, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων για την προστασία των συμφερόντων των μισθωτών και των προσώπων που έχουν ήδη αποχωρήσει από την επιχείρηση ή από την εγκατάσταση του εργοδότη την ημέρα επελεύσεως της αφερεγγυότητάς του, [σελ. 4 του πρωτοτύπου] σε ότι αφορά τα κεκτημένα δικαιώματά τους ή τα δικαιώματα προσδοκίας για παροχές γήρατος συμπεριλαμβανόμενων και των παροχών επιζώντων, στο πλαίσιο των υφιστάμενων συστημάτων επαγγελματικής ή διεπαγγελματικής επικουρικής προνοίας, εκτός των εθνικών συστημάτων υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης.
  - 17 Κατά το άρθρο 11, της οδηγίας 2008/94/EK, η εν λόγω οδηγία δεν περιορίζει την ευχέρεια των κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να θεσπίζουν ευνοϊκότερες νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις για τους μισθωτούς. Η εφαρμογή της οδηγίας αυτής δεν μπορεί επ' ουδενί να αποτελέσει λόγο για να δικαιολογηθεί μια οπισθοδρόμηση σε σχέση με την κατάσταση που υφίσταται στα κράτη μέλη και σχετικά με το γενικό επίπεδο προστασίας των μισθωτών στον τομέα που καλύπτει η οδηγία.
  - 18 Κατά το άρθρο 16, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/94/EK, η οδηγία 80/987/EOK, όπως τροποποιήθηκε με τις πράξεις που παρατίθενται στο παράρτημα I, καταργείται, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά στις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής των οδηγιών που εμφανίζονται στο παράρτημα I, μέρος Γ.
  - 19 Κατά το άρθρο 16, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας 2008/94/EK, οι αναφορές στην καταργούμενη οδηγία θεωρούνται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφανίζεται στο παράρτημα II.
  - 20 Κατά το άρθρο 20 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι έναντι του νόμου.
  - 21 Στο πλαίσιο της υποχρεωτικής ασφάλισης της αστικής ευθύνης του εργοδότη για την πρόκληση ζημίας εφαρμόζονται οι ακόλουθες εθνικές νομοθετικές διατάξεις επί των απαιτήσεων των εναγουσών για χρηματική ικανοποίηση της ψυχικής οδύνης που υπέστησαν.

- 22 Κατά το άρθρο 195, παράγραφος 1, του νόμου 311/2007 Z.z. Zákonník práce (εργατικού κώδικα), όπως ίσχυε έως την 31η Δεκεμβρίου 2003, εάν ο εργαζόμενος υποστεί βλάβη στην υγεία του, στο πλαίσιο εκτέλεσης των καθηκόντων του ή σε άμεση σχέση με την εκτέλεσή τους, ή σε περίπτωση θανάτου του εργαζομένου από ατύχημα (εργατικό ατύχημα), ο εργοδότης, που κατά τον χρόνο του εργατικού ατυχήματος απασχολούσε τον εργαζόμενο βάσει συμβάσεως εργασίας, ευθύνεται για την προκληθείσα ζημία.
- 23 Κατά το άρθρο 204, παράγραφος 1, του Zákonník práce (εργατικού κώδικα), όπως ίσχυε έως την 31η Δεκεμβρίου 2003, σε περίπτωση θανάτου του εργαζομένου λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, ο εργοδότης ευθύνεται:
- α) για την απόδοση των εξόδων που καταβλήθηκαν για τη θεραπεία του·
  - β) για την καταβολή ενός εύλογου ποσού για τα έξοδα κηδείας·
  - γ) για την απόδοση των δαπανών διαβίωσης των επιζώντων·
  - δ) για την εφάπαξ αποζημίωση των επιζώντων·
  - ε) για την αποκατάσταση της υλικής ζημίας· το άρθρο 192, παράγραφος 3, εφαρμόζεται κατά τον ίδιο τρόπο.
- 24 Δυνάμει του άρθρου 44a, παράγραφος 2, του zákona č. 274/1994 Z.z., o Sociálnej poisťovni (νόμου 274/1994 περί φορέα κοινωνικής ασφάλισης), όπως ίσχυε έως την 31η Δεκεμβρίου 2003 (εφεξής: νόμος 274/1994), σε περίπτωση επελεύσεως ασφαλιστικού γεγονότος, ο εργοδότης έχει δικαίωμα να απαιτήσει την καταβολή για λογαριασμό του, από τον φορέα κοινωνικής ασφάλισης, των ποσών που οφείλονται αποδεδειγμένα ως αποζημίωση λόγω βλάβης στην υγεία, προκληθείσας από εργατικό ατύχημα το οποίο συνέβη κατά τη διάρκεια ασφαλίσεως [σελ. 5 του πρωτοτύπου] της αστικής ευθύνης του ή προκληθείσας από επαγγελματική ασθένεια η οποία εκδηλώθηκε για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια ασφαλίσεως της αστικής ευθύνης του.
- 25 Κατά το άρθρο 44a, παράγραφος 3, του νόμου 274/1994, ως ασφαλιστικό γεγονός θεωρείται η βλάβη στην υγεία ή ο θάνατος που επήλθαν είτε λόγω εργατικού ατυχήματος είτε λόγω επαγγελματικής ασθένειας.
- 26 Κατά το άρθρο 44a, παράγραφος 4, του νόμου 274/1994, σε περίπτωση επιδικάσεως αποζημιώσεως από το αρμόδιο δικαστήριο, τεκμαίρεται ότι το ασφαλιστικό γεγονός επήλθε όταν τελεσιδίκησε η απόφαση που υποχρεώνει τον φορέα κοινωνικής ασφάλισης να προβεί σε πληρωμή.
- 27 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, τρίτη και τέταρτη περίοδος του zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (νόμου 7/2005 περί πτωχεύσεως και αναδιαρθρώσεως και περί τροποποιήσεως ορισμένων διατάξεων), ένα φυσικό πρόσωπο θεωρείται αφερέγγυο όταν δεν είναι

σε θέση να εκπληρώσει τουλάχιστον μία χρηματική υποχρέωση εντός 180 ημερών από την ημερομηνία πληρωμής. Αν δεν μπορεί να εισπραχθεί από τον οφειλέτη ορισμένη χρηματική απαίτηση με τη διαδικασία εκτελέσεως ή εάν ο οφειλέτης δεν εκπληρώσει την υποχρέωση που υπέχει κατόπιν οχλήσεώς του δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 1, στοιχείο α), τότε θεωρείται αφερέγγυος.

III.

Σημασία των ερωτημάτων και αιτιολόγηση της υποβολής τους

- 28 Στο πεδίο του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμπίπτει και η προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη, η οποία ρυθμίστηκε με την οδηγία 2008/94/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, περί προστασίας των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη.
- 29 Ως προς τη νομική φύση και τα αποτελέσματα της οδηγίας επισημαίνεται ότι η οδηγία παρέσχε στα κράτη μέλη ορισμένη ευχέρεια εκτιμήσεως όσον αφορά τον μηχανισμό και την επιλογή των μέτρων για την εξασφάλιση της προστασίας των απαιτήσεων που απορρέουν από συμβάσεις εργασίας ή εργασιακές σχέσεις κατά του εργοδότη σε περίπτωση αφερεγγυότητάς του, ευχέρεια η οποία όμως περιορίζεται από την υποχρέωση του κράτους μέλους να μεριμνήσει για να επιτευχθεί ο σκοπός που επιδιώκεται με την εν λόγω οδηγία και συνίσταται στην εξασφάλιση της δίκαιης προστασίας όλων των απαιτήσεων που απορρέουν από εργασιακές σχέσεις κατά αφερέγγυων εργοδοτών, τουλάχιστον στην έκταση που προβλέπεται από την οδηγία, παρέχοντας ταυτοχρόνως στο κράτος μέλος τη δυνατότητα να εφαρμόζει ή να θεσπίζει ευνοϊκότερες νομοθετικές ή διοικητικές διατάξεις για τους εργαζομένους στον τομέα αυτό (άρθρο 11).
- 30 Ένα εκ των μέσων προστασίας των εργαζομένων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη βάσει της εθνικής νομοθεσίας είναι και ο θεσμός της υποχρεωτικής ασφάλισης της αστικής ευθύνης του εργοδότη για ζημίες που προκλήθηκαν από εργατικό ατύχημα, θεσμός ο οποίος εγγυάται, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος, την απευθείας καταβολή στους δικαιούχους, από τον οργανισμό εγγύησης - φορέα κοινωνικής ασφάλισης, αποζημίωσης για λογαριασμό του ασφαλισμένου εργοδότη.
- 31 Όσον αφορά την εκούσια καταβολή αποζημίωσης απευθείας στις ενάγουσες από τον φορέα κοινωνικής ασφάλισης, είναι αδιαμφισβήτητο ότι, σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη, το εθνικό δίκαιο, στο άρθρο 204, παράγραφος 1, του Zákonník práce (εργατικού κώδικα) σε συνδυασμό με το άρθρο 44a, παράγραφος 2, του νόμου 274/1994, όχι μόνον εγγυάται την άμεση καταβολή στον εργαζόμενο (μέσω του φορέα κοινωνικής ασφάλισης), για λογαριασμό του εργοδότη, αποζημίωσης λόγω «βλάβης στην υγεία του», αλλά στην περίπτωση θανάτου (του εργαζομένου) εγγυάται επίσης στους επιζώντες την καταβολή αποζημίωσης για τη ζημία που οφείλεται στο εργατικό ατύχημα [σελ. 6 του πρωτοτύπου].

- 32 Όσον αφορά την εν λόγω εκούσια καταβολή αποζημίωσης στις ενάγουσες από τον οργανισμό εγγύησης και το εύρος των απαιτήσεων για τις οποίες ευθύνεται ο εργοδότης σε περίπτωση θανάτου του εργαζομένου σύμφωνα με το άρθρο 204, παράγραφος 1, του εργατικού κώδικα, είναι αδιαμφισβήτητο ότι, μολονότι στο άρθρο 44a, παράγραφος 2 ως εγγυημένη απαίτηση βάσει του υποχρεωτικού συστήματος ασφάλισης προβλέπεται ρητώς μόνον (η απαίτηση αποζημίωσης) λόγω «βλάβης στην υγεία του εργαζομένου», η υποχρέωση εγγύησης που βαρύνει τον φορέα κοινωνικής ασφάλισης καλύπτει και τις απαιτήσεις αποζημίωσης των επιζώντων.
- 33 Παραμένει, συνεπώς, προς επίλυση το ζήτημα εάν στην υποχρέωση που βαρύνει τον φορέα εγγύησης για αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα περιλαμβάνεται και η αποκατάσταση της μη περιουσιακής ζημίας, στο πλαίσιο της έννοιας του όρου «ζημία» κατά το άρθρο 44a, παράγραφος 2, του νόμου 274/1994.
- 34 Επειδή το αιτούν δικαστήριο έχει εύλογες αμφιβολίες σχετικά με το ζήτημα εάν η εκ μέρους του οργανισμού εγγύησης ερμηνεία της έννοιας του όρου «ζημία» είναι, υπό το φως της προστασίας των απαιτήσεων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη και της υφιστάμενης νομολογίας του Δικαστηρίου, σύμφωνη με τις διατάξεις της οδηγίας 2008/94/EK και την υποχρέωση ερμηνείας του εθνικού δικαίου σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, εκτιμά ότι είναι αναγκαίο να δοθεί απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, λαμβανομένων υπόψη των ακόλουθων περιστάσεων.
- 35 Μολονότι το άρθρο 3 της οδηγίας δεν προσδιορίζει περαιτέρω την έννοια «των ανεξόφλητων απαιτήσεων των μισθωτών που απορρέουν από συμβάσεις εργασίας» με θετική εξαντλητική απαρίθμηση (των σχετικών περιπτώσεων), δεδομένου όμως ότι θέτει επακριβώς τα όρια της εγγύησης εντός των οποίων το κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να αποκλείει ή να περιορίζει την ικανοποίησή τους, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η οδηγία, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού που επιδιώκει και του αντικειμένου της, δεν επιτρέπει τον αυθαίρετο αποκλεισμό ή περιορισμό της ικανοποίησης των απαιτήσεων που απορρέουν από συμβάσεις εργασίας.
- 36 Η οδηγία 2008/94/EK προβλέπει συγκεκριμένα ότι τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την εγγύηση ικανοποίησης των απαιτήσεων που απορρέουν από συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα εξαίρεσης ορισμένων κατηγοριών εργαζομένων (άρθρο 1, παράγραφος 1), τη δυνατότητα περιορισμού της διάρκειας της περιόδου εντός της οποίας ο οργανισμός εγγύησης πρέπει να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις (άρθρο 4), και την ευχέρεια να λαμβάνουν μέτρα για την αποτροπή καταχρήσεων (άρθρο 12), όμως η απαίτηση αποζημίωσης λόγω εργατικού ατυχήματος δεν περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις τις οποίες μπορούν να αποκλείσουν τα κράτη μέλη.
- 37 Ωστόσο και καθόσον δεν χωρεί αμφιβολία ότι στις απαιτήσεις που ικανοποιούνται από τον οργανισμό εγγύησης σε περίπτωση αφερεγγυότητας του

εργοδότη συγκαταλέγεται και η αποζημίωση που καταβάλλεται στους επιζώντες στις περιπτώσεις εργατικών ατυχημάτων, είναι κρίσιμο το ερώτημα εάν στην έννοια της ζημίας που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα περιλαμβάνεται και η μη περιουσιακή ζημία.

- 38 Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη και η υφιστάμενη νομολογία του Δικαστηρίου, το οποίο έκρινε, στην υπόθεση Katarína Haasová κατά Rastislav Petrík και Blanka Holingová (C-22/12) αναφορικά με αξιώσεις καλυπτόμενες από την υποχρεωτική ασφαλιστική σύμβαση για την αστική ευθύνη που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων, ότι «ο όρος “σωματικές βλάβες” καλύπτει κάθε ζημία εφόσον η αποκατάστασή της εμπίπτει, κατά το εφαρμοστέο στη διαφορά εθνικό δίκαιο, στο πεδίο της αστικής ευθύνης του ασφαλισμένου, απορρέουσας από την προσβολή της προσωπικότητας, η οποία περιλαμβάνει τόσο τη σωματική βλάβη όσο και την ψυχική οδύνη». [σελ. 7 του πρωτοτύπου]
- 39 Μολονότι η ως άνω απόφαση αφορούσε την υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων, δεν συντρέχει εν προκειμένω, υπό το πρίσμα του σκοπού που επιδιώκεται με την υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης για ζημία που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα, κανένας λόγος αποκλίσεως από την εν λόγω ερμηνεία στην περίπτωση απαιτήσεων που καλύπτονται από την υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης λόγω εργατικών ατυχημάτων.
- 40 Σκοπός της υποχρεωτικής ασφάλισης της ευθύνης του εργοδότη για ζημία που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα είναι η εξασφάλιση της αποζημίωσης των θυμάτων του εργατικού ατυχήματος και ο σκοπός αυτός μπορεί να επιτευχθεί μόνον όταν ο ασφαλιστής έχει υποχρέωση να ικανοποιήσει όλες τις απαιτήσεις των ασφαλισμένων, για τις οποίες ευθύνεται βάσει του εθνικού δικαίου το πρόσωπο που προκάλεσε τη ζημία. Ασφαλώς ο θάνατος του εργαζομένου είναι η σοβαρότερη συνέπεια ενός εργατικού ατυχήματος.
- 41 Επομένως όταν, βάσει του εθνικού δικαίου, ο θάνατος που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα συνεπάγεται αστική ευθύνη για την προκληθείσα περιουσιακή ζημία και αστική ευθύνη για την ανεπίτρεπτη επέμβαση σε ατομικά δικαιώματα η οποία γεννά αξίωση αποκατάστασης της μη περιουσιακής ζημίας, η απαίτηση αποκατάστασης της μη περιουσιακής ζημίας που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις που καλύπτονται από την ασφάλιση.
- 42 Η αντίθετη ερμηνεία θα οδηγούσε στο παράλογο αποτέλεσμα ότι, στην περίπτωση εργαζομένου ο οποίος υπήρξε θύμα εργατικού τροχαίου ατυχήματος, τα πρόσωπα που υπέστησαν μη περιουσιακή ζημία θα λάβαιναν χρηματική ικανοποίηση βάσει της υποχρεωτικής ασφαλιστικής συμβάσεως για την αστική ευθύνη που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων, ενώ στις άλλες περιπτώσεις εργατικών ατυχημάτων που οφείλονται σε άλλους λόγους, τα πρόσωπα που υπέστησαν μη περιουσιακή ζημία δεν θα λάβαιναν, χωρίς

οιαδήποτε εύλογη αιτία, καμία χρηματική ικανοποίηση, και μάλιστα από οργανισμό εγγύησης ο οποίος έχει συσταθεί από το κράτος.

- 43 Σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη, θα εξέλιπε οιαδήποτε προστασία των απαιτήσεων που απορρέουν από σχέσεις εργασίας σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη, με συνέπεια την αδυναμία είσπραξης της απαίτησης.
- 44 Παράλληλα, σε μια τέτοια περίπτωση θα παραβιαζόταν η αρχή της ισότητας των μερών σε σχέσεις αστικού δικαίου και ο κρατικός οργανισμός εγγύησης θα είχε ένα αδικαιολόγητο πλεονέκτημα έναντι των ιδιωτικών ασφαλιστικών φορέων, πράγμα που θα συνιστούσε παράβαση του άρθρου 20 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 45 Στο πλαίσιο αυτό πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι και σε άλλες περιπτώσεις κατά τις οποίες ζητήθηκε από το Δικαστήριο η ερμηνεία ανάλογων όρων σχετικών με την έννοια της περιουσιακής ή μη περιουσιακής ζημίας (ηθικής βλάβης/ψυχικής οδύνης) οι οποίοι περιλαμβάνονται σε άλλες νομικές πράξεις της Ένωσης ή σε διεθνείς συνθήκες στις οποίες έχει συμβληθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Δικαστήριο προέβη πάντοτε σε ερμηνεία των όρων αυτών η οποία περιελάμβανε και τη μη περιουσιακή ζημία.
- 46 Στην απόφαση Leitner (απόφαση της 12ης Μαρτίου 2002, C-168/00), το Δικαστήριο ερμήνευσε τον όρο «ζημία» που περιεχόταν στο άρθρο 5 της οδηγίας του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1990, για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις, δεχόμενο ότι στον όρο αυτό περιλαμβάνεται και η ηθική βλάβη.
- 47 Στην υπόθεση Walz (απόφαση της 6ης Μαΐου 2019, C-63/09), το εθνικό δικαστήριο ζήτησε [σελ. 8 του πρωτοτύπου] να διευκρινιστεί εάν ο όρος «ζημία», όπως χρησιμοποιείται στο άρθρο 22, παράγραφος, 2, της Συμβάσεως για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές (Σύμβαση του Μόντρεαλ), η οποία προβλέπει τον περιορισμό της ευθύνης του αερομεταφορέα για ζημία που προκλήθηκε ιδίως λόγω απώλειας αποσκευών, έχει την έννοια ότι περιλαμβάνει τόσο την υλική ζημία όσο και την ηθική βλάβη. Το Δικαστήριο ανέλυσε την έννοια του όρου «ζημία» υπό το φως των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου και απάντησε στο ερώτημα αυτό καταφατικά. Ομοίως, στην απόφαση Sousa Rodríguez κ.λπ. (απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, C-83/10) το Δικαστήριο κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα κατά την ερμηνεία του όρου «περαιτέρω αποζημίωση» στο άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών [...] Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι ο όρος «περαιτέρω αποζημίωση» έχει την έννοια ότι παρέχει στα εθνικά δικαστήρια τη δυνατότητα να επιδικάζουν αποζημίωση περιλαμβανομένης της ικανοποίησης της ηθικής βλάβης
- 48 Παρά το γεγονός ότι οι ως άνω αποφάσεις αφορούν την ερμηνεία άλλων οδηγιών, από τα συμπεράσματα του Δικαστηρίου προκύπτει σαφώς η αναγκαιότητα ενιαίας

ερμηνείας του όρου «ζημία» η οποία θα βασίζεται στην αρχή της πλήρους αποκατάστασης της ζημίας στην οποία περιλαμβάνεται τόσο η υλική ζημία όσο και η ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη.

- 49 Κατόπιν των προεκτεθέντων, εάν το Δικαστήριο, απαντώντας στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, καταλήξει στο συμπέρασμα ότι στις «ανεξόφλητ[ες] απαιτήσε[ις] των μισθωτών που απορρέουν από συμβάσεις εργασίας» περιλαμβάνονται και οι απαιτήσεις χρηματικής ικανοποίησης της ψυχικής οδύνης που προκλήθηκε από τον θάνατο εργαζομένου λόγω εργατικού ατυχήματος, ερμηνεύοντας τη σχετική διάταξη σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, θα επιτραπεί στο δικαστήριο η ευρεία ερμηνεία του όρου «βλάβη στην υγεία» στο πλαίσιο εργατικού ατυχήματος, σύμφωνα με την οποία στην εν λόγω βλάβη συγκαταλέγεται και η ηθική βλάβη ή η ψυχική οδύνη.
- 50 Δεδομένου ότι προϋπόθεση για την προστασία των ανεξόφλητων απαιτήσεων που απορρέουν από συμβάσεις εργασίας βάσει της οδηγίας είναι η αφερεγγυότητα του εργοδότη, με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα ζητείται η ερμηνεία της έννοιας της αφερεγγυότητας υπό το φως των ακόλουθων περιστάσεων.
- 51 Δεν αμφισβητείται ότι, εν προκειμένω, πρόκειται για ανεξόφλητη απαίτηση αποζημιώσεως κατά του πρώην εργοδότη του ΚΦ. Ο εργοδότης είναι φυσικό πρόσωπο, δεν είναι επιχειρηματίας και δεν διαθέτει κανένα ρευστοποιήσιμο περιουσιακό στοιχείο, μοναδικό του δε εισόδημα είναι η σύνταξη που λαμβάνει λόγω ανικανότητας προς εργασία ενώ έχει και μερικές ακόμη ανεξόφλητες οφειλές. Η αφερεγγυότητα του ασφαλισμένου εργοδότη έναντι των εναγουσών προκύπτει από την έκθεση του δικαστικού επιμελητή, της 15ης Δεκεμβρίου 2014, σχετικά με την έκβαση της διαδικασίας εκτέλεσης.
- 52 Όσον αφορά την αφερεγγυότητα του εργοδότη στην περίπτωση των εναγουσών, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, δεδομένου ότι η δικαστική απόφαση δυνάμει της οποίας ο εργοδότης υποχρεώθηκε να καταβάλει αποζημίωση στις ενάγουσες (απόφαση του Okresný súd Košice II [περιφερειακού δικαστηρίου του Košice II] [...] [αριθμός δικογραφίας] της 29ης Μαΐου 2012 σε συνδυασμό με την απόφαση του Krajský súd v Košiciach [εφετείου του Košice] [...] [αριθμός δικογραφίας] της 15ης Αυγούστου 2013) εκδόθηκε πάνω από 10 έτη μετά από το θανατηφόρο ατύχημα του RL, δεν υπήρχε εν προκειμένω η δυνατότητα κινήσεως της διαδικασίας πτώχευσης του εργοδότη, η οποία, ωστόσο, θα αποτελούσε απλώς, ελλείψει πόρων του εργοδότη, μια τυπική ενέργεια που θα επαγόταν σημαντικές οικονομικές και διοικητικές επιβαρύνσεις.
- 53 Μολονότι δεν κινήθηκε καμία τυπική διαδικασία πτώχευσης του εργοδότη σύμφωνα με τον [σελ. 9 του πρωτοτύπου] zákon č. 7/2005 Z.z., o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (νόμο 7/2005 περί πτωχεύσεως και αναδιαρθρώσεως και περί τροποποιήσεως ορισμένων διατάξεων), βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του νόμου 7/2005, το φυσικό πρόσωπο θεωρείται αφερέγγυο στην περίπτωση μη εξόφλησης απαιτήσεων κατά τη διαδικασία εκτέλεσης.

- 54 Μολονότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/94/EK συνδέει την αφερεγγυότητα, καταρχάς, με μια τυπική συλλογική ή πτωχευτική διαδικασία, από την αιτιολογική σκέψη 4 προκύπτει η ανάγκη να εκληφθεί ο όρος «αφερεγγυότητα» υπό την ευρεία του έννοια προς το συμφέρον της δίκαιης προστασίας των εν λόγω απαιτήσεων, επιτρέποντας τη συναγωγή συμπεράσματος υπέρ της ευρείας ερμηνείας του όρου «αφερέγγυος», και δη όταν το ίδιο το εθνικό δίκαιο (άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 7/2005) βασίζεται στην εκ του νόμου τεκμαιρόμενη αφερεγγυότητα ενός φυσικού προσώπου στην περίπτωση μη εξόφλησης απαιτήσεων κατά τη διαδικασία εκτέλεσης.
- 55 Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται και από την απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Νοεμβρίου 1991 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-6/90 και C-9/90, Francovich και Bonifaci κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, διότι στην υπόθεση αυτή (Francovich) η αφερεγγυότητα του εργοδότη διαπιστώθηκε μετά την κίνηση διαδικασίας εκτέλεσης (σύνταξη αρνητικής έκθεσης κατάσχεσης από τον δικαστικό επιμελητή), γεγονός το οποίο κρίθηκε επαρκές από το Δικαστήριο για την απόδειξη της αφερεγγυότητας του εργοδότη, δεδομένου ότι εξέτασε στη συνέχεια την υπόθεση επί της ουσίας.
- 56 Υπό το πρίσμα των προεκτεθέντων, είναι δυνατή η ερμηνεία της οδηγίας 2008/94/EK κατά τρόπο ώστε να θεωρείται αφερέγγυος και ο εργοδότης του οποίου η αφερεγγυότητα διαπιστώθηκε κατά τη διαδικασία εκτέλεσης λόγω μη εξόφλησης απαιτήσεων ελλείψει πόρων.
- 57 Το αιτούν δικαστήριο έκρινε, επίσης, αναγκαίο να εξεταστεί εάν το Δικαστήριο είναι αρμόδιο *rationae temporis* να δώσει απάντηση στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα, διότι το επίμαχο ατύχημα έλαβε χώρα την 16η Οκτωβρίου 2003, ήτοι πριν από την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Σλοβακίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- 58 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το Δικαστήριο είναι καταρχήν αρμόδιο *rationae temporis* να απαντήσει σε προδικαστικά ερωτήματα, όταν τα σχετικά με αυτά πραγματικά περιστατικά συνέβησαν μετά την προσχώρηση του οικείου κράτους μέλους στην Ένωση, κανόνας ο οποίος, όμως, επιδέχεται ορισμένες εξαιρέσεις.
- 59 Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να απαντήσει σε υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα, σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθεί, και όταν τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά άρχισαν μιν να εκτυλίσσονται πριν από την προσχώρηση του οικείου κράτους μέλους στην Ένωση, αλλά συνεχίστηκαν και μετά την προσχώρηση αυτού, καθώς και σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους έλαβε διαπλαστική απόφαση μετά την προσχώρησή του (βλ., για παράδειγμα, την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουνίου 2007 στην υπόθεση C-64/06).
- 60 Η περίπτωση αυτή συντρέχει και εν προκειμένω, δεδομένου ότι το πρώτο κρίσιμο πραγματικό περιστατικό της κύριας δίκης (το θανατηφόρο ατύχημα του RL ως

ασφαλιστικό γεγονός) επήλθε μεν εντός του έτους 2003, αλλά οι αποφάσεις που είχαν ως αντικείμενο τις απαιτήσεις των εναγουσών κατά του ασφαλισμένου εργοδότη, οι οποίες και αποτέλεσαν τη βάση των απαιτήσεων των εναγουσών κατά του ενάγοντος για την καταβολή παροχών, δηλαδή η απόφαση του Okresný súd Košice II (περιφερειακού δικαστηρίου του Košice II) [...] της 29ης Μαΐου 2012 σε συνδυασμό με την απόφαση του Krajský súd v Košiciach (εφετείου του Košice) [...] της 15ης Αυγούστου 2013, εκδόθηκαν πολλά έτη μετά από την προσχώρηση της Δημοκρατίας [σελ. 10 του πρωτοτύπου] της Σλοβακίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- 61 Πρέπει, περαιτέρω, να ληφθεί συναφώς υπόψη και το χρονικό σημείο κατά το οποίο γεννήθηκε η απαίτηση κατά του οργανισμού εγγύησης βάσει του εθνικού δικαίου, το οποίο προβλέπει, στο άρθρο 44a, παράγραφος 4, του νόμου 274/1994, ότι στην περίπτωση επιδικάσεως αποζημιώσεως από το δικαστήριο λόγω εργατικού ατυχήματος, τεκμαίρεται ότι το ασφαλιστικό γεγονός επήλθε όταν τελεσιδίκησε η απόφαση που υποχρεώνει τον φορέα κοινωνικής ασφάλισης να προβεί σε πληρωμή, κανόνας που ισχύει και στην υπό κρίση περίπτωση.
- 62 Κατόπιν των προεκτεθέντων πρέπει να γίνει δεκτό ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί των προδικαστικών ερωτημάτων.

IV. Σύνοψη

- 63 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και του γενικού συμφέροντος για ενιαία εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η υφιστάμενη νομολογία δεν παρέχει τις αναγκαίες διευκρινίσεις [για την επίλυση της διαφοράς] στο πλαίσιο μιας εντελώς νέας νομικής και πραγματικής καταστάσεως, είναι αναγκαία η υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων στο Δικαστήριο. Ως εκ τούτου, δυνάμει του άρθρου 162, παράγραφος 1, στοιχείο c), του Civilný sporový poriadok (Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) και του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δικαστήριο ανέστειλε τη διαδικασία και αποφάσισε τα οριζόμενα στο μέρος II.

[...] [επισημαίνεται ότι δεν υπάρχει δυνατότητα άσκησης ένδικου μέσου]

Košice, 5 Αυγούστου 2019.